

SYTTÄJÄLAIOS
ÅKLARMYNDIGHETEN

Poliisirikostutkinnan toimintakertomus

Vuodelta 2024

12.6.2025

Dnro SY/489/2025

Sisällysluettelo

1	Vuoden 2024 organisaatiouudistus.....	4
2	Poliisista tehtävät rikosilmoitukset	5
2.1	Poliisirikosasiat ja niiden määrä sekä alueellisen tutkinnanjohtajatoiminnan vähittäinen päätyminen	5
2.2	Avoimien asioiden ikärakenne vuoden 2024 lopussa	6
2.3	Tutkintojen kesto.....	7
2.4	Alueellisten tutkinnanjohtajien seuranta.....	7
3	Tilastointi ja tiedon saaminen poliisirikosasioista	8
4	Syyttäjätutkinnanjohtajien valvonta	8
4.1	Koulutus ja sidosryhmäyhteistyö	9
4.2	Kansainvälinen yhteistyö.....	9

Lukijalle

Valtakunnansyyttäjän toimiston poliisirikosyksikkö laatii vuosittain poliisirikostutkinnan toimintakertomuksen, jossa käydään läpi kalenterivuoden keskeiset tunnusluvut ja toiminta tiivistettynä. Tarkoituksena on turvata historiatiedon säilyvyyttä sekä parantaa poliisirikostutkinnan läpinäkyvyyttä ja avoimuutta. Toimintakertomus lähetetään tiedoksi sidosryhmille ja julkaistaan Syyttäjälaitoksen kotisivuilla.

Vuotta 2024 on leimannut poliisirikosasioiden tutkintajärjestelyjen muutos eli siirtyminen kokonaan uudelleen organisoituun järjestelmään tutkinnanjohtajuus- ja tutkintatoiminnan organisoinnissa.

Helsingissä 12.6.2025

Tapio Mäkinen

valtionsyyttäjä, poliisirikosyksikön päällikkö

1 Vuoden 2024 organisaatiouudistus

Organisaatiouudistuksen myötä poliisirikosasioiden tutkinnanjohto ja syyteharkinta keskitettiin 1.10.2024 valtakunnansyyttäjän toimiston (VKST) poliisirikosyksikköön. Yksikön syyttäjät hoitavat yleensä myös syyteharkinnan ja tarvittaessa ajavat syytteitä eri oikeusasteissa niissä asioissa, joissa esitutkinta on aloitettu. Myös esitutkintalain 5 luvun 2 §:n säännökseen perustuvat pyynnöt syyttäjälle esitutkinnan käynnistämiseksi keskitettiin poliisirikosyksikköön.

Poliisirikosasioiden tutkinta puolestaan keskitettiin vuonna 2024 keskusrikospoliisissa toimivalle poliisirikosryhmälle. Tutkinnan keskittämispäätöksen jälkeen osa poliisilaitoksista lopetti tutkijoiden osoittamisen poliisirikosasioihin. Tällöin siirrettiin keskeneräisiäkin asioita keskusrikospoliisiin perustetulla ryhmälle. Osa poliisilaitoksista jatkoi tutkijaresurssin osoittamista poliisirikosasioihin niin, että keskeneräisiä esitutkintoja on voitu hoitaa loppuun ilman tutkijavaihdoksia.

Poliisin tutkintajärjestelyjen organisoinnin vuoksi poliisirikosasioiden tutkinta hidastui, kunnes keskusrikospoliisiin poliisirikosryhmä oli rekrytoitu suunniteltuun vahvuuteensa. Toiminnan ensimmäiset kuukaudet ovat osoittaneet, että keskusrikospoliisiin poliisirikoksia tutkivan ryhmän henkilöstömäärä on liian pieni asioiden nopean käsittelyn ja tutkinnan onnistumiseksi.

Edellä kuvatut muutokset organisaatioon perustuvat valtakunnansyyttäjä **Ari-Pekka Koiviston** asettaman työryhmän (dnro SY/31/2023) raporttiin, joka valmistui 1.6.2023. Poliisihallitus puolestaan teki 17.11.2023 asettamispäätöksen (POL-2023-154945), jonka mukaan poliisirikosten tutkijaresurssi keskitetään keskusrikospoliisiin.

Valtakunnansyyttäjän yleinen ohje Poliisimiehen tekemäksi epäillyn rikoksen esitutkinta ja syyteharkinta sekä poliisirikosasiassa tehdystä syyteratkaisusta ilmoittaminen (VKS 2024:1) vahvistettiin 29.11.2024, ja se astui voimaan 1.12.2024. Samalla kumottiin aiempi ohje VKS 2020:1 (dnro 12/31/20).

VKST:n poliisirikosyksikön henkilöstö 1.10.2024 alkaen

- Valtionsyyttäjä Tapio Mäkinen, poliisirikosyksikön päällikkö
- Erikoissyyttäjä Tarmo Tanner
- Erikoissyyttäjä Jonna Ryyänen
- Aluesyyttäjä Mari Eerola

- Aluesyyttäjä Yrjö Pulkkinen
- Aluesyyttäjä Mikko Teppola (perhevapaalla 31.6.2025 asti, sijaisena aluesyyttäjä Heli Haapalehto)
- Aluesyyttäjä Petri Vaaja
- Osastosihteeri Jaana Piirto
- Osastosihteeri Julia Kovaniemi

Uudessa organisaatiossa toimii kerrallaan myös kaksi–kolme valtakunnansyyttäjän määräämää, osatoimista tutkinnanjohtajaa enintään kolmen vuoden pituisissa, määräaikaissa tehtävissä (valtakunnansyyttäjän yleinen ohje 2024:1). He toimivat tutkinnanjohtajina tai syyttäjinä niissä asioissa, joissa yksikön päätoimiset syyttäjät ovat estyneitä esimerkiksi jääviyden vuoksi, mutta myös muissa erityistilanteissa. Heille jaetaan vuosittain noin 20 asiaa tutkinnanjohtajuuden ammattitaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi, ja he osallistuvat poliisirikosasioiden koulutukseen. Osatoimisiksi tutkinnanjohtajiksi nimitettiin 1.10.2024 alkaen aluesyyttäjä **Heli Haapalehto** ja aluesyyttäjä **Elina Hyppönen**.

Lisäksi Haapalehto nimitettiin päätoimiseksi tutkinnanjohtajaksi **Mikko Teppolan** perhevapaan ajaksi 1.1.–30.6.2025. Tämän ajan Hyppönen on siten ainoa osatoiminen tutkinnanjohtaja.

2 Poliisista tehtävät rikosilmoitukset

2.1 Poliisirikosasiat ja niiden määrä sekä alueellisen tutkinnanjohtajatoiminnan vähittäinen päättymisen

VKST:n syyttäjäntoiminnan yksikön alaisuudessa toimiva poliisirikostiimi käsitteli

869 toimenpiteitä vaatinutta asiaa vuonna 2024. Uusia asioita kirjattiin Syyttäjälaitoksen tietojärjestelmään 1051. Vuonna 2023 toimenpiteitä vaatineita asioita käsiteltiin 1028, ja uusia asioita kirjattiin 982. Poliiseista tehdyt rikosilmoitukset siis lisääntyivät vuodesta 2023. Ilmoitusmäärät ovat kuitenkin vakiintuneet noin 900–1000 ilmoitukseen vuosittain.

Valtakunnansyyttäjän ohjeen 2020:1 ja uuden ohjeen 2024:1 mukaan samasta, jo kertaalleen ratkaistusta asiasta ei enää kirjata uutta asiaa Syyttäjälaitoksen diaariin. Asia käsitellään vanhan diaarinumeron alla.

Tästä syystä poliisirikosyksikössä seurataan saapuneiden, Syyttäjälaitoksen tietojärjestelmään uusina asioina kirjattavien asioiden lisäksi toimenpiteitä vaativia asioita ja niiden määrää. Toimenpiteitä vaativia asioita ovat saapuneiden uusien asioiden lisäksi edellä mainitut, niin sanotut uusijoiden asiat. Niistä lähetetään tutkintapyyntö tekijälle ilmoitus, aloitetaanko hänen asiassaan esitutkinta uuden tutkintapyyntö perusteella.

Jo ratkaistujen ilmoitusten uudistamispyyntöjä koskevat toimet on hoidettu yleensä VKST:ssä. Tällaisia ilmoituksia oli 49 vuonna 2024, kun niitä edellisenä vuonna oli 68. Vanhan diaarinumeron alla ratkaistujen asioiden määrä toimenpiteitä vaativista asioista on noin 5 %. Määrä ei siten ole aivan vähäinen.

Piirikoodilla 1225 kirjattuja poliisirikosilmoituksia siirrettiin vuonna 2024 Sakari-järjestelmään siis yhteensä 1 051 kappaletta. Niistä 108 siirrettiin alueellisille tutkinnanjohtajille. Kun kuitenkin huomioidaan se, että 1.10.2024 alkaen osatoimisille tutkinnanjohtajille (Haapalehto ja Hyppönen) jaetut asiat lasketaan poliisirikosyksikön lukuihin, kentän tutkinnanjohtajille jaettujen juttujen määrä oli 85.

Poliisin tietojärjestelmään, Patjaan, kirjattiin 1 208 R-ilmoitusta ja 93 S-ilmoitusta. Patjaan kirjattujen asioiden määrä on Sakariin kirjattujen määrää (1 051 kpl) suurempi, mikä johtuu muun muassa niin sanottujen sarjailmoittajien juttujen käsittelystä. Sarjailmoittajien samaa asiaa koskevat uudet ilmoitukset on pääasiassa liitetty aiempaan Sakari-järjestelmän diariin tai ratkaistu tutkintapyyntö tekijälle lähetetyllä ilmoituksella. Tällaisia ilmoituksia tehtiin poliisirikosyksikössä 49 kappaletta vuonna 2024.

Vuonna 2024 VKST:n tutkinnanjohtajat ratkaisivat 712 diarioitua niin sanottua uutta asiaa ja alueelliset tutkinnanjohtajat 237 asiaa. Yhteensä ratkaistiin 949 Sakari-asiaa. Vuoden aikana siis jaettiin 85 asiaa alueellisille syyttäjätutkinnanjohtajille. Niistä 52 oli ratkaistu vuoden 2024 lopussa.

Vuoden 2024 lopussa oli avoinna 477 asiaa (Sakarissa). Niistä 384 oli VKST:ssä ja 93 alueen väistyvillä tutkinnanjohtajilla. Osatoimisten tutkinnanjohtajien asiat laskettiin mukaan VKST:n asioiden määrään.

2.2 Avoimien asioiden ikärakenne vuoden 2024 lopussa

VKST:ssä oli vuoden 2024 lopussa vireillä 384 asiaa. Niistä 308 asiaa oli ollut vireillä alle 6 kk, 27 asiaa 6–9 kk, 14 asiaa 9–2 kk ja 10 asiaa yli vuoden.

Kentän väistyvillä tutkinnanjohtajilla oli vuoden 2024 lopussa vireillä 93 asiaa. Niistä 10 asiaa oli ollut vireillä 6–9 kk, 10 asiaa 9–12 kk ja 73 asiaa yli vuoden. Yksittäisillä kentän väistyvillä syyttäjätutkinnanjohtajilla oli vuoden 2024 lopussa varsin runsaasti yli vuoden ikäisiä asioita. Tästä on oltu yhteydessä heihin ja heidän esihenkilöihinsä.

Syyttäjätutkinnanjohtajilla oli siten vuoden 2024 lopussa vireillä kaikkiaan 83 yli yhden vuoden ikäistä asiaa. Määrä on himan pienempi kuin vuoden 2023 lopussa, jolloin avoinna oli 92 yli vuoden vanhaa asiaa.

2.3 Tutkintojen kesto

Poliisirikosasioiden tutkintajärjestelyjen organisaatiouudistuksessa oli keskeisenä tavoitteena lyhentää poliisirikosasioiden käsittelyaikoja. Vuonna 2023 kaikkien ratkaistujen asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 223 päivää, kun se vuonna 2024 oli 241 päivää. Siirtymävaiheessa keskimääriseen käsittelyaikaan on vaikuttanut se, että vuonna 2024 poliisirikosyksikköön otettiin ratkaistavaksi useita hyvin vanhoja asioita yksittäisiltä kentän osatoimisilta tutkinnanjohtajilta. Organisaatiouudistuksen vaikutus on alkanut näkyä niin, että poliisirikosyksikössä ratkaistujen asioiden keskimääräinen käsittelyaika on 1.1.–28.5.2025 ollut 107 päivää, kun ratkaistuista asioista on poistettu pitkään avoinna olleet, kentältä yksikön ratkaistavaksi siirretyt asiat. Kehitys on siis oikeansuuntaista.

2.4 Alueellisten tutkinnanjohtajien seuranta

Organisaatiomuutoksen voimaantuloon 1.10.2024 asti toimittiin vanhan yleisen ohjeen 2020:1 mukaan – kuitenkin niin, että alueellisille tutkinnanjohtajille jaettiin asioita

merkittävästi aiempaa vähemmän. Vähentämisen tarkoituksena oli valmistautua organisaatiouudistukseen, jossa poliisirikosasioiden tutkinnanjohto keskitettiin poliisirikosyksikön päätoimisille syyttäjätutkinnanjohtajille.

Väistyvät alueelliset tutkinnanjohtajat hoitavat loppuun ne asiat, jotka heille on jaettu ennen organisaatiouudistusta. Sekä aiemman yleisen ohjeen VKS 2020:1 että uuden yleisen ohjeen 2024:1 mukaan syyttäjälle tutkinnanjohtajan tehtävään annettu määräys on voimassa syyttäjän hoidettavaksi jaettujen asioiden esitutkinnan loppuun saakka tehtävämääräyksen liittyvän määräajan päättymisestä riippumatta.

Alueellisten tutkinnanjohtajien seurantaraportti vuodelta 2024 valmistui 25.3.2025 (SY/490/2025). Siitä ilmenee asioiden jakautuminen kentän väistyvien osatoimisten tutkinnanjohtajien ja poliisirikosyksikön syyttäjätutkinnanjohtajien kesken.

3 Tilastointi ja tiedon saaminen poliisirikosasioista

Poliisirikosasiat saivat 1.1.2024 oman piirikoodin poliisiasioiden tietojärjestelmään. 1.1.2024 alkaen kaikki poliisirikosasiat on kirjattu omalla piirikoodillaan 1225. Oma piirikoodi helpottaa tilastotietojen saamista, mutta edelleen esimerkiksi rikosilmoitusten sisällön tilastointi on pitkälti manuaalista.

Syyttäjälaitoksen nykyisistä tietojärjestelmistä ei saa suoraan tilastotietoa esimerkiksi aloitettujen esitutkintojen ja nostettujen syytteiden määrästä. Nämä tiedot pohjautuvat valtakunnansyyttäjän yleiseen ohjeeseen perustuvaan ilmoitusvelvollisuuteen ja sen perusteella tehtäviin manuaalisiin kirjauksiin. Poliisirikosasioiden keskittäminen 1.10.2024 alkaen on kuitenkin helpottanut tietojen saamista. Vuoden 2024 tilastojen analysointia vaikeuttaa osaltaan se, että organisaatiouudistus tuli voimaan keskellä vuotta 2024. Vuoden 2025 tilastojen ylläpidosta tuleekin aiempaa helpompaa ja selkeämpää.

Poliisirikosasioita koskevien tietopyyntöjen määrä on kasvanut viime vuosina. Vuonna 2024 Hilda-järjestelmään kirjattiin 87 tietopyyntöä. Poliisirikosasiat – erityisesti virkatoimiin liittyvät rikosepäilyt – ymmärrettävästi kiinnostavat mediaa niiden yhteiskunnallisen merkittävyyden vuoksi.

4 Syyttäjätutkinnanjohtajien valvonta

Poliisirikosten tutkinnanjohtajien toiminnan laillisuuden valvontaa käsitellään valtakunnansyyttäjän yleisen ohjeen VKS 2024:1 kohdassa 5.

VKST:hen saapui vuoden 2024 aikana 40 kantelua, jotka koskivat poliisirikosten tutkinnanjohtajia. Edellisenä vuonna 2023 syyttäjätutkinnanjohtajista tehtiin 31 kantelua. Vuoden 2024 kanteluista neljä on ratkaistu tämän toimintakertomuksen julkaisuun mennessä. Kantelut koskivat poliisirikosten tutkinnanjohtajan päätöstä olla toimittamatta esitutkintaa. Vuoden 2024 kanteluista osa on tulkittu esitutkintalain 5 luvun 2 §:n säännökseen perustuviksi pyynnöiksi syyttäjälle. Nämä asiat on siten siirretty kanteluprosessista poliisirikosyksikköön, jossa ne on jaettu jollekulle yksikön syyttäjistä edellä mainittuina pyyntöinä.

Oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisumäärät koskien syyttäjätutkinnanjohtajien toimintaa ilmenevät näiden viranomaisten vuosikertomuksista.

4.1 Koulutus ja sidosryhmäyhteistyö

Koulutukseen vaikutti vuonna 2024 poliisirikostutkinnan organisaatiouudistuksen voimaantulo kesken vuotta. Toukokuussa pidettiin koulutustilaisuutena perinteiset poliisirikostutkinnan neuvottelupäivät. Niiden kohderyhmänä olivat poliisirikostiimin ja alueellisten syyttäjätutkinnanjohtajien lisäksi poliisiyksiköiden poliisirikosten tutkijat, poliisirikosyhdyshenkilöt, poliisihallituksen poliisirikosasioita hoitavat henkilöt sekä yleisten laillisuusvalvojen ja poliisin oman laillisuusvalvonnan edustajat. Ohjelmassa oli sidosryhmien ajankohtaisten teemojen ja tilannekuvien lisäksi asioita, jotka liittyivät poliisirikosten tutkintatoimien uudelleenorganisointiin.

Poliisirikosasioita käsitteleville syyttäjille on ollut tarjolla myös Syyttäjälaitoksen järjestämää koulutusta sekä eri yhteistyötahojen, kuten Poliisiammattikorkeakoulun ja oikeusministeriön, järjestämää koulutusta. Mahdollisuus osallistua koulutuksiin laajalaisesti tuo tilaisuuksia saada koulutusta molemmilla kotimaisilla kielillä.

Joulukuussa 2024 poliisirikosyksikön päällikkö tapasi sekä Oikeuskanslerinviraston että eduskunnan oikeusasiamiehen toimiston edustajat. Poliisihallituksen ja keskusrikospoliisin johtoon on pidetty yhteyttä säännöllisesti.

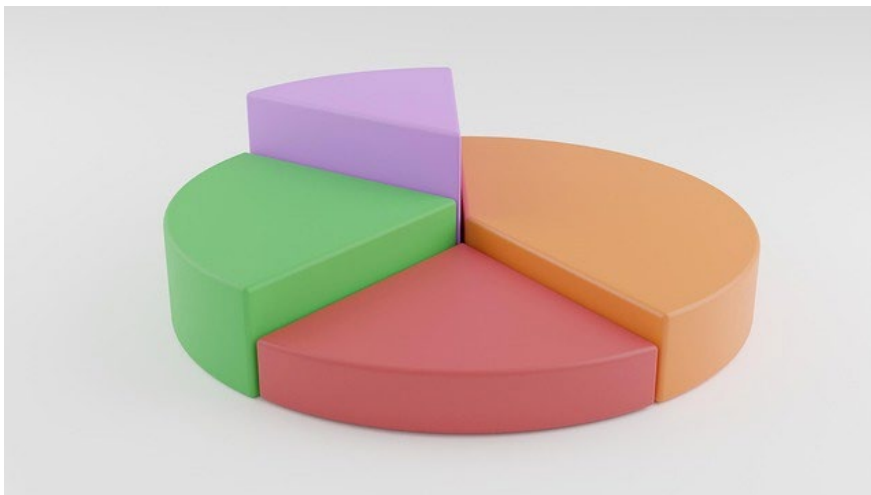
4.2 Kansainvälinen yhteistyö

Poliisirikosyksikkö on vuonna 2024 jatkanut kansainvälisen yhteistyön ylläpitoa muiden poliisirikosasioita käsittelevien viranomaistahojen kanssa. Yhteistyötä tehdään poliisirikosasioita käsittelevien viranomaisten kesken sekä pohjoismaisella että Euroopan tasolla. Poliisirikosasioita käsittelevien viranomaisten yhteistyö kasvattaa mahdollisuuksia

havaita ja torjua rikollisuutta poliisin toiminnassa. Rajat ylittävä yhteistyö on siten tärkeää toiminnan ja valvonnan tehostamiseksi.

Pohjoismainen viranomaisyhteistyö on jo vuosia ollut tiivistä. Tavanomaisen yhteydenpidon lisäksi Pohjoismaisten, poliisirikosasioita käsittelevien viranomaisten kesken on kokoonnuttu kaksi kertaa vuoden 2024 aikana. Kokouksissa on käsitelty poliisirikostutkintaa ja keinoja parantaa pohjoismaista yhteistyötä.

VKST:ssä toimiva poliisirikosyksikkö on ollut Internal Criminal Investigation Network -verkoston (ICIN) jäsen vuodesta 2023 alkaen. Verkostossa on jäseniä noin 30 Euroopan maasta, ja sen päätarkoituksena on vaihtaa tietoja siitä, miten havaita ja tutkia poliisin korruptiota. Poliisirikosyksikön edustajat osallistuivat ICIN:n vuosikokoukseen syyskuussa 2024 Madridissa ja verkoston webinaariin korruptiosta poliisitoiminnassa. Kansainvälinen yhteistyö jatkuu tiiviinä myös vuonna 2025.

Liitteet alkavat seuraavalta sivulta. Ne eivät ole saavutettavia.